

§ 71

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto valtuutettu Zahra Abdullan toivomusponnosta vammaisten joukkoliikennelipun muutosten kustannusten kokonaisvaikutusten selvittämisestä

HEL 2014-013760 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi toivomusponnosta seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon:

"Sosiaali- ja terveysvirasto päätti maaliskuusta 2014 alkaen lopettaa vammaispalvelulain (VpL) nojalla kuljetuspalvelua ja sosiaalihuoltolain (ShL) mukaista kuljetustukea saavien asiakkaiden maksuttoman Helsingin seudun liikenteen (HSL) matkakortin. Näistä matkakorteista ja niillä tehdyistä matkoista aiheutui vuonna 2013 yhteensä 1 274 618 euron kustannukset.

Toimeentulotuesta on vuoden 2014 aikana myönnetty yhteensä 28:lle edellä mainittua etuutta saaneelle asiakkaalle maksuton joukkoliikennelippu. Yhteensä näistä lipuista on syntynyt kustannuksia sosiaali- ja terveysvirastolle 6 400,18 euroa vuonna 2014.

Vammaispalvelun kuljetuspalvelun asiakkaat tekivät HSL matkakorteilla vuonna 2013 yhteensä 245 157 matkaa. Sosiaalihuoltolain kuljetustuen asiakkaat tekivät samana vuonna yhteensä 50 918 matkaa. Esitettiin arvioita joiden mukaan vammaispalvelulain kuljetuspalvelun ja sosiaalihuoltolain mukaisen kuljetustuen matkojen määrä nousisi merkittävästi, mikäli luovutaan asiakkaille ilmaisesta HSL matkakortin myöntämisestä.

Ennen matkakortista luopumista 2013–2014 vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun asiakkaiden matkapalvelukeskuksen kautta toteutuneiden matkojen määrä kuukausitasolla oli keskimäärin 48 215 matkaa/kk. Matkakortista luopumisen jälkeen maaliskuussa 2014 matkojen määrä oli keskimäärin 42 110 matkaa/kk.

Sosiaalihuoltolain mukaisten matkojen määrä on samana ajanjaksona laskenut, mutta ShL -matkojen väheneminen johtuu lautakunnan 13.5.2014 § 189 päätöksestä vähentää matkojen määrää kahdeksasta neljään.

Helsingin matkapalvelun vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain nojalla tehtyjen matkojen lukumäärän kehitys on kuukausitasolla kuvattu liitteessä 1. Matkapalvelumatkojen (vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelu ja sosiaalihuoltolain mukainen kuljetustuki)

osalta ei ole kasvua havaittavissa HSL matkakortista luopumisen jälkeen.

Lautakunta korostaa, että kaupunginhallituksen tulisi velvoittaa HKL/HSL ottamaan huomioon pysäkkien rakentamisessa ja kaluston huollossa todelliset esteettömyysmääräykset. Nyt käytännön ratkaisut toimivat usein niin, että tosiasiallisesti liikuntarajoitteisten on erittäin vaikeata käyttää julkista liikennettä. Se tarkoittaa kuljetuspalvelujen kustannusten nousua toisaalla

Terveys ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Sosiaali- ja terveysviraston päätös olla kustantamatta kuljetuspalvelun asiakkaille ilmaista HSL-korttia jatkossa lisää vammaisten ja vanhusten matkustuskustannuksia julkisen joukkoliikenteen osalta, mikäli asiakas edelleen käyttää julkista joukkoliikennettä.

Kunnan velvollisuus kuljetuspalvelujen järjestämiseen vaikeavammaisille henkilöille perustuu lain vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 8. §:n 2. Tarkemmin asiasta on säädetty asetuksen vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 5 §. Kuljetuspalveluja ja niihin liittyviä saattajapalveluja järjestettäessä vaikeavammaisena pidetään henkilöä, jolla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi voi käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia."

Käsittely

Vammaistyön johtaja Mikaela Westergård oli kokouksessa kutsuttuna asiantuntijana läsnä tämän asian käsittelyn ajan.

Vastaehdotus 1:

Tuomas Tuure: Lisätään lausuntoehdotukseen kohta 8: Lautakunta korostaa, että kaupunginhallituksen tulisi velvoittaa HKL/HSL ottamaan huomioon pysäkkien rakentamisessa ja kaluston huollossa todelliset esteettömyysmääräykset. Nyt käytännön ratkaisut toimivat usein niin, että tosiasiallisesti liikuntarajoitteisten on erittäin vaikeata käyttää julkista liikennettä. Se tarkoittaa kuljetuspalvelujen kustannusten nousua toisaalla.

Kannattajat: Joonas Leppänen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti jäsen Tuomas Tuuren vastaehdotuksen.

Vastaehdotus 2:

Tuomas Tuure: Muokataan nykyinen kohta 8 muotoon: "Sosiaali- ja

terveysviraston päätös olla kustantamatta kuljetuspalvelun asiakkaille ilmaista HSL-korttia jatkossa lisää vammaisten ja vanhusten matkustuskustannuksia julkisen joukkoliikenteen osalta, mikäli asiakas edelleen käyttää julkista joukkoliikennettä."

Kannattajat: Joonas Leppänen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Muokataan nykyinen kohta 8 muotoon: "Sosiaali- ja terveysviraston päätös olla kustantamatta kuljetuspalvelun asiakkaille ilmaista HSL-korttia jatkossa lisää vammaisten ja vanhusten matkustuskustannuksia julkisen joukkoliikenteen osalta, mikäli asiakas edelleen käyttää julkista joukkoliikennettä."

Jaa-äännet: 4

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Rene Hursti, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 7

Gunvor Brettschneider, Katriina Juva, Joonas Leppänen, Jouko Malinen, Leena Riittinen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1

Maija Anttila

Poissa: 1

Seija Muurinen

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti hyväksyä äänin 7 - 4 (1 tyhjä, 1 poissa) jäsen Tuomas Tuuren vastaehdotuksen.

Keskustelun kuluessa esittelijä totesi, että lausuntoehdotuksen liitteessä numero 1 oleva taulukko "Helsingin Matkapalvelukeskuksen kautta toteutuneet matkat 2013- 2014" sisältää puutteita. Lautakunta velvoitti esittelijää korjaamaan taulukon ja liittämään korjatun taulukon lausunnon liitteeksi.

Esittelijä

virastopäällikkö
Hannu Juvonen

Lisätiedot

Merja Jäntti, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43715
merja.jantti(a)hel.fi

Mikaela Westergård, vammaistyön johtaja, puhelin: 310 43149
mikaela.westergard(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite

PL 6000
00099 Helsingin kaupunki
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite

Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin

+358 9 310 5015

Faksi

+358 9 310 42504

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F11880001200052430

Alv.nro

FI02012566

- 1 Päätöksen liite korjattu taulukko Helsingin matkapalvelukeskuksen kautta toteutuneet matkat 2013-2014, sote-ltk 10.3.2015
- 2 Esityksen liite Helsingin matkapalvelukeskuksen kautta toteutuneet matkat 2013-2014, sote-ltk 10.3.2015

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa toivomusponnesta seuraavan lausunnon:

"Sosiaali- ja terveysvirasto päätti maaliskuusta 2014 alkaen lopettaa vammaispalvelulain (VpL) nojalla kuljetuspalvelua ja sosiaalihuoltolain (ShL) mukaista kuljetustukea saavien asiakkaiden maksuttoman Helsingin seudun liikenteen (HSL) matkakortin. Näistä matkakorteista ja niillä tehdyistä matkoista aiheutui vuonna 2013 yhteensä 1 274 618 euron kustannukset.

Toimeentulotuesta on vuoden 2014 aikana myönnetty yhteensä 28:lle edellä mainittua etuutta saaneelle asiakkaalle maksuton joukkoliikennelippu. Yhteensä näistä lipuista on syntynyt kustannuksia sosiaali- ja terveysvirastolle 6 400,18 euroa vuonna 2014.

Vammaispalvelun kuljetuspalvelun asiakkaat tekivät HSL matkakorteilla vuonna 2013 yhteensä 245 157 matkaa. Sosiaalihuoltolain kuljetustuen asiakkaat tekivät samana vuonna yhteensä 50 918 matkaa. Esitettiin arvioita joiden mukaan vammaispalvelulain kuljetuspalvelun ja sosiaalihuoltolain mukaisen kuljetustuen matkojen määrä nousisi merkittävästi, mikäli luovutaan asiakkaille ilmaisesta HSL matkakortin myöntämisestä.

Ennen matkakortista luopumista 2013–2014 vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun asiakkaiden matkapalvelukeskuksen kautta toteutuneiden matkojen määrä kuukausitasolla oli keskimäärin 48 215 matkaa/kk. Matkakortista luopumisen jälkeen maaliskuussa 2014 matkojen määrä oli keskimäärin 42 110 matkaa/kk.

Sosiaalihuoltolain mukaisten matkojen määrä on samana ajanjaksona laskenut, mutta ShL -matkojen väheneminen johtuu lautakunnan 13.5.2014 § 189 päätöksestä vähentää matkojen määrää kahdeksasta neljään.

Helsingin matkapalvelun vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain nojalla tehtyjen matkojen lukumäärän kehitys on kuukausitasolla kuvattu liitteessä 1. Matkapalvelumatkojen (vammaispalvelulain

mukainen kuljetuspalvelu ja sosiaalihuoltolain mukainen kuljetustuki) osalta ei ole kasvua havaittavissa HSL matkakortista luopumisen jälkeen.

Terveys ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen päätös olla kustantamatta kuljetuspalvelun asiakkaille ilmaista HSL-korttia jatkossa lisää asiakkaiden matkustuskustannuksia julkisen joukkoliikenteen osalta, mikäli asiakas edelleen käyttää julkista joukkoliikennettä. Mikäli asiakas on vähävarainen, eikä selviydy jokapäiväisistä talouteen kuuluvista menoistaan, asiakkaan julkisilla liikennevälineillä kulkemista voidaan tukea toimeentulotuen kautta. Muutoin tehty päätös ei estä tai vaikeuta asiakkaiden matkustamista julkisilla liikennevälineillä.

Kunnan velvollisuus kuljetuspalvelujen järjestämiseen vaikeavammaisille henkilöille perustuu lain vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 8. §:n 2. Tarkemmin asiasta on säädetty asetuksen vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 5 §. Kuljetuspalveluja ja niihin liittyviä saattajapalveluja järjestettäessä vaikeavammaisena pidetään henkilöä, jolla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi voi käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia."

Esittelijän perustelut

Vammaistyön johtaja Mikaela Westergård on kokouksessa kutsuttuna asiantuntijana läsnä tämän asian käsittelyn ajan.

Vuoden 2015 talousarviokäsittelyn yhteydessä 12.11.2014 kaupunginvaltuusto on hyväksynyt ponnen vammaisten joukkoliikennelipun kustannusmuutosten kokonaisvaikutusten selvittämistä.

Esittelijä

virastopäällikkö
Hannu Juvonen

Lisätiedot

Merja Jäntti, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43715
merja.jantti(a)hel.fi
Mikaela Westergård, vammaistyön johtaja, puhelin: 310 43149
mikaela.westergard(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsingin matkapalvelukeskuksen kautta totetuneet matkat 2013-2014

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 24.02.2015 § 60

HEL 2014-013760 T 00 00 03

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

24.02.2015 Pöydälle

Vammaistyön johtaja Mikaela Westergård oli kokouksessa kutsuttuna asiantuntijana läsnä tämän asian käsittelyn ajan.

Pöydällepanoehdotus:

Rene Hursti: esitän asian pöydälle esittelijältä seuraavaan kokouksen selkeämpi esitys.

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti kannatetuista vastaehdotuksista huolimatta yksimielisesti jättää asian pöydälle.

Vastaehdotus 1

Tuomas Tuure: Lisätään kohtaan 4 lause:

Koska muutos on ollut voimassa alle vuoden, on tässä vaiheessa liian aikaista linjata kuljetuspalvelujen käytön muutoksista ja siksi tästä asiasta kannattaa laatia uusi selvitys vuoden 2015 loppuun mennessä.

Kannattajat: Joonas Leppänen

Vastaehdotus 2

Tuomas Tuure: Lisätään kohtaan 7 lause: Matkojen käytön kehitystä pitää seurata vuonna 2015 ja olisikin perusteltua laatia aiheesta vuoden loppuun mennessä uusi selvitys.

Kannattajat: Joonas Leppänen

Vastaehdotus 3

Tuomas Tuure: Muutetaan kohta 8 muotoon:

Sosiaali- ja terveystalouden päätös olla kustantamatta kuljetuspalvelun asiakkaille ilmaista HSL-korttia jatkossa lisää asiakkaiden matkustuskustannuksia julkisen joukkoliikenteen osalta, mikäli asiakas edelleen käyttää julkista joukkoliikennettä. Mikäli asiakas on vähävarainen, eikä selviydy jokapäiväisistä talouteen kuuluvista menoistaan, asiakkaan julkisilla liikennevälineillä kulkemista voidaan tukea toimeentulotuen kautta. Monet vammaiset ovat vähävaraisia,

10.03.2015

Sotep/4

mutta eivät täytä toimeentulotuen saamisen kriteerejä, joten tämä päätös vaikeuttaa monen vammaisen itsenäistä liikkumista.

Kannattajat: Joonas Leppänen

Vastaehdotus 4

Tuomas Tuure: Lisätään kohta:

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää ongelmallisena sitä, että vammaisten liikkumista kustannetaan monen eri toimijan toimesta, minkä seurauksena kokonaisuus ei ole aina tarkoituksenmukainen. Mikäli sama taho olisi vastuussa sekä kuljetuspalveluista että joukkoliikenteestä, syntyisi kannustimia parantaa Helsingin joukkoliikenteen esteettömyyttä. Tällä hetkellä esteellinen joukkoliikenne estää monien vammaisten itsenäisen joukkoliikenteen käytön.

Kannattajat: Joonas Leppänen

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Merja Jäntti, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43715
merja.jantti(a)hel.fi

Mikaela Westergård, vammaistyön johtaja, puhelin: 310 43149
mikaela.westergard(a)hel.fi